

Josep Pla

El Papeso

~~Josep Pla~~

Biblioteca Selecta

Barcelona

Quatre paraules,

aquest llibre proposa una ^{modesta} investigació. Aquest país ha estat explorat, amb gran proficit, desde diversos, basos, punts de vista. En el període de recobriment del seu esperit, període que no està acabat, ni molt menys, sino en els seus solids inicis, s'han produït, ~~en diversos~~ aportacions considerable, en diversos aspectes: en la lingüística, en l'arqueologia, en l'història i en general en tots els aspectes, sobre els quals ha estat possible projectar-hi el mètode i el gust de l'endicció. Hi ha hagut, en canvi, una visible atèmia i molta timidesa, davant de l'aparició de formes humanes vives. Cost: els novel·lits, de menes cívics i vives, erenen, de la vida real, aspectes de l'existència. Però els novel·lits parlen de persones concretes i úniques: de Pere, de Pau o de Berenguera. Cerquen no, la seua qularitat, que les caracteritzes genèriques.

Malgrat disposar d'una conspícuca literatura de tems rural de factura naturalista, els papesos, ~~en~~ d'aquest país, com a clare, com a manera insofornable d'unes, a penes, que jo sapiga han estat explorats. Quan, en el moment d'elaborar aquest llibre vaig tractar de ~~parlar~~ ^{parlar} amb el que sobre els papesos, genericaument parlant, hi havia escrit, vaig tenir la sorpresa de constatar que no hi havia res, que el te-
meny era verge.

Nixó convertí en francament avassada la meua pretensió d'escriure un paper sobre els papesos. Si malgrat aquest primer entrebanc vaig persistir, fou perquè, en el fons del fons jo no soc me, que un pur i simple pages - un rustic sofisticat per la cultura dels nostres dies, hi semblà que fer un llibre sobre els papesos era com parlar de la família. El meu cognom patern - Pla - es el d'una família que ha viscut sense intermissió en una masia isolada d'una parroquia de l'importà petit ~~durant~~ durant segle, la presència d'aquesta família en aquest lloc dete minuat està senyalada l'any mateix de la creació dels Arxius parroquials, els quals foren ordenats obrir per una ordre del concili de Trento. Que l'impressió d'haver estat el primer

propietari d'aquesta masia, en el curs de moltes generacions, que no ha llaurat físicament la terra. ^{pot afirmar} ~~per~~ per la meua desgracia, ³⁰⁰ ~~300~~ jo ~~sigues~~ un transfuga de l'arada, de l'aixada i del raupí.

No soc pas, però, un transfuga se'naturalitzat, sinó més aviat melangios i aenyoradís. Malgrat la meua llargua absència de la terra, no he perdut mai totalment el seu contacte. El que heu pot fer per bones aquestes tentatives, és l'aire profund de familiaritat que jo tinc amb els pagesos - un aire que malgrat tots les aparicions, és real i positiu i constitueix la meua manera d'ésser.

L'investigació que proposa en aquest llibre, és preliminar i elemental: és un intent d'obrir camí, per tal que observadors posteriors, més aguts i preparats, el trobin l'obra que doni la volta als pagesos - obra que un franc-tirador, malalt i fatigat, amb aquest seu sentit, no podria, en cap cas, ~~intenció~~ proposar-se de fer.

La meua intenció, és doncs, simplement aquesta: presentar un primer contacte amb els pagesos, a través d'un viatge a peu per un paisatge real, encara que modest, mínim, del país. Un viatge relativament comode, curt de kilòmetres i de dies, amb la modesta finalitat de descriure tal com és el que successivament es vagi presentant - al menys tal com em sembla que es tractant sempre de donar substància a la cosa, lleugera i lleugeresa a la, cosa, perades. Si a vostra el plan, consentirem el viatge derrerequida. Si no el plan, que hi farem? Havem d'esperar una altra lluna - per dir-ho com els pagesos.

J. P.

Palafregell - hivern - primavera 1952.